

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Asia: HE 208/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä ja siihen liittyviksi laeiksi

Suomen kesäyliopistot ry kiittää mahdollisuudesta lausua 18.10.2022 laista kotoutumisen edistämisestä ja siihen liittyviksi laeiksi.

Hallitus on esityksessään tuonut julki useita hyvin perusteltuja toimenpiteitä, joilla maahanmuuttajien kotoutumista voitaisiin nykyisestä sujuvoittaa.

Merkittävänä pidämme esitystä osaamisen ja palvelutarpeen arvioimisesta ja kotoutumissuunnitelman laatimisesta entistä laajemmalle kohderyhmälle niin, että se voisi koskea myös puolisoita ja työ tai koulutusperäistä maahanmuuttoa. Perhetilanteen kokonaishuomiointi sekä oppilaitoksiin suuntaaville, usein motivaatioltaan ja opiskeluvalmiuksiltaan hyvin edistyneiden oppijoiden, oikea-aikainen kotouttaminen on ensiarvoisen tärkeää.

Myös kielitaidon päättötestauksen lisäämistä kieli- tai kotoutumiskoulutukseen pidämme erittäin positiivisena ja perusteltuna muutoksena. Mielestämme kielitaidon päättötestauksen tulisi lisäksi olla kaikissa oppilaitoksissa yhdenmukainen.

Hallitus esittää lisäksi kotoutujalle mahdollisuutta suorittaa loppuun kotoutumissuunnitelman voimassaoloaikana aloitettu, työttömyysetuudella tuettava omaehtoinen opintokokonaisuus. Pidämme tätä yhtä lailla onnistuneena esityksenä. On tärkeää, että varsinkin oppijoiden yksilölliset tilanteet huomioidaan, ja että valtionosuus vapaan sivistystyön toimijoille säilyy opintojen loppuun aina yhden vuoden kotoutumissuunnitelman päättymisen jälkeen. Hyvä, että kotoutumiseen saadaan myös tätä kautta tarvittaessa lisää aikaa ja että kotoutujan taloudellinen toimeentulo opintojen ajalle varmistetaan.

Monista hyvistä toimenpiteistä huolimatta, pidämme hallituksen esitystä kotoutumissuunnitelman enimmäiskeston lyhentämistä kolmesta vuodesta kahteen vuoteen erittäin huolestuttavana. Kotoutuminen on niin kokonaisvaltainen elämänmuutos, ettei uuden kielen ja kulttuurin oppiminen työelämän nykyisellään vaatimalle tasolle näin lyhyessä ajassa välttämättä onnistu. Moni kotoutumiskoulutukseen ohjautunut tulee yhä vaikeista oloista ja kärsii traumaista; Perusturvallisuuden ja henkisen tasapainon löytäminen vaikuttavat oppimisprosessiin hidastavasti, ja onkin tärkeää saada kotoutua kokonaisvaltaisesti ja kiirehtimättä. Työelämälähtöisyyttä voi mielestämme tuoda lisää jo nykyiseen kolmen vuoden kotoutumisaikaan.

Esitämme, että kotoutumisajan pituus pysyisi ennallaan, koska käytäntö on osoittanut, että siihen on tarvetta. Uuden kielen oppiminen ja uuden kulttuurin omaksuminen on aikaa vievä kokonaisvaltainen prosessi.

Helsingissä 17.10.2022

Suomen kesäyliopistot ry

Kesäyliopistot ovat vapaan sivistystyön toimijoita, alueensa kehittäjiä ja kuntien yhteistyön edistäjiä. Lisäksi ne ovat ainoa ilman lomajaksoja toimiva oppilaitos. Kesäyliopistot järjestävät avointa korkeakouluopetusta, työelämän osaamista täydentävää koulutusta, kotoutumiskoulutusta, lasten ja nuorten tiedetoimintaa, ikääntyvien yliopistotoimintaa sekä yleissivistävää koulutusta.

Yhteishenkilö: pääsihteeri Tuija Österman, tuija.osterman(at)kesayliopistot.fi, puh. 050 3028970

